

Gasrisker i lantbruket

I lantbruket inträffar regelbundet tillbud, allvarliga olyckor och dödsfall orsakade av giftiga gaser. Riskerna är störst vid arbete i slutna utrymmen.

Flytgödseln kan döda

I gödsel bildas olika farliga gaser. Till de skadligaste hör svavelväte, metan, ammoniak och koldioxid. I höga koncentrationer är gaserna livsfarliga och giftiga. De kan också leda till explosion eller kvävning. Gaserna förlamar luktsinnet så att man inte känner ens den mest illaluktande gas.

Minska gasrisken

Gasfaran är störst när flytgödseln är i kraftig rörelse. Man ska då undvika att uppehålla sig i närheten av fördämningsluckan, gödselpumpen och tankvagnen. Risken minskas vid ordentlig vädring och full ventilationen och genom att gödselkanalerna har vattenlås och avsugnings-fläkt mellan pumpbrunn/gödselbehållare och stallet.

Arbetsstillstånd krävs

Vid arbete i slutna utrymmen där det förekommer gas eller brandfarliga vätskor tex i en gödseltunna krävs att arbetsgivaren utfärdar ett skriftligt arbetsstillstånd. Arbetsstillståndet ska innehålla arbets- och skyddsinstruktioner och de villkor som behövs för att arbetet ska kunna utföras på ett säkert sätt. Det ska undertecknas av den som ska göra arbetet och sparas tre månader.

Skyddsutrustning

Ingen får gå in i en tank, tunna eller brunn utan fullständig skyddsutrustning. Det räcker inte med vanliga filtrerande andningsskydd. Går det inte att säkerställa att vädringen varit tillräcklig ska man använda ett isolerande andningsmask med en friskluftsapparat och säkerhetssele med säkerhetslina. Arbeta aldrig ensam utan ha medhjälpare med som vid behov kan dra upp dig från behållaren.

I tornsilos bildas livsfarliga gaser

Gaserna bildas i det fuktiga vallmaterialet framförallt vid inläggningen och några veckor efter. Under vissa omständigheter kan det bildas nitrösa gaser som skapar syrebrist. Om man då går in i en silo som inte är vädrad riskerar man att bli kvävd eller medvetlös. Man ska alltid vädra ordentligt och se till att fläkten är på.

OBS! Allt arbete i tornsilos är riskfyllt. Skaffa en låsbar arbetsbrytare som garanterar att maskineriet inte kan startas om någon befinner sig i ensilagetornet.

Dieselavgaser

Exponering för dieselavgaser har visat sig öka risken för lungcancer. Används maskinen inomhus blir halten partiklar i luften mer än hundra gånger så stor som utomhus. Långvarig exponering kan leda till sjukdomar i andningsorganen och en försämrad lungfunktion.

Varningsskyltar och säkra rutiner

Sätt upp varningsskyltar vid ställen där det finns gasrisk. Ta fram säkra rutiner för arbete med flytgödsel och arbete i tornsilos. Ta hjälp om du tycker det verkar komplicerat.

Riskbedömning ska göras innan arbetet och ska innehålla:

- Hur man ska arbeta och hur man ska skydda sig.
- Vilka förberedelser som krävs för att arbetet ska göras säkert och vad som ska göras om det händer en olycka.
- Arbetet får påbörjas först när man är helt säker på att halten syre inuti det slutna utrymmet är tillräcklig och att där inte finns någon hälsofarlig gas eller att det inte finns någon explosionsrisk.